

Op het moment dat iedereen een volgende serie meubels verwachtte, kwam ontwerper Maarten Baas vorig jaar met Real Time, een serie gefilmde klokken. Als hij dat had gewild had hij nog jaren op de verbrande meubels kunnen voortborduren waarmee hij in 2002 op slag beroemd werd. Baas is niet voor één gat te vangen, hij verkiest creatieve vrijheid boven gemakkelijk succes.

“Ik wil communiceren door beelden” door beelden”

De Kwekerij, 2006
Underdogs & Überprodukte, een levende
tentoonstelling over nonverbale
communicatie van ontwerper Maarten Baas
en theatermaker Joris van Midde
(De Kwekerij) Mu Eindhoven

Sommige jonge ontwerpers krijgen gewoon niet de tijd om rustig hun carrière op te bouwen. Net van de academie hebben ze al solotentoonstellingen in Milaan, staan ze in *Wallpaper* en worden ze binnengehaald door galeries als Moss of Kreo. Maarten Baas, inmiddels 32 jaar oud en in 2002 afgestudeerd aan de Design Academy Eindhoven, maakte het allemaal mee.

Hij lijkt zich er het hoofd niet door op hol te laten brengen. Het is goeie handel, zoals een van zijn nieuwe bureaus in Brabantse gehucht Gewande opmerkte. Men zal daar vast wel gelezen hebben dat Baas recent een Grandfathers Clock uit de serie Real Time heeft verkocht aan de voormalige tennisser John McEnroe. Ook filmacteur Brad Pitt heeft meubels van Maarten Baas in zijn huis staan.

Met Real Time heeft Maarten Baas een thema opnieuw opgepakt dat hij sinds zijn afstuderen had laten liggen. Een van zijn afstudeerprojecten was namelijk Schaduwklok, een serie zonnewijzers van op elkaar gestapelde letters, die aan de hand van de schaduw die zij op de grond werpen de tijd aangeven in woorden. Hij moest in 2002 het idee nog verder uitwerken en had de klokken nog niet één op één kunnen uitvoeren. "Er zitten overeenkomsten tussen Real Time en de Schaduwklok", zegt Baas. "In beide projecten wordt de tijd niet exact aangegeven, maar min of meer vloeiend. Het zijn vormen om het verloop van de tijd te representeren." Tijd en vergankelijkheid zijn niet op voorhand typische thema's in zijn werk. "Ik kies projecten waarbij ik me goed voel. Achteraf zie ik wel een verband tussen projecten. Tijd en vergankelijkheid interesseren me, dus kunnen ze regelmatig terugkeren in mijn werk."

Regisseur

Ideeën voor zijn projecten kan Maarten Baas overal opdoen. "Ik maak foto's van de dingen die me interesseren, en als ik die op een rij leg zie ik wel de thema's en verbanden." Ze zijn voor hem het begin van het ontwerpproces. "Dat verloopt heel organisch. Ik doe nooit gericht onderzoek waarna ik stapsgewijs aan de slag ga." Hij herinnert zich dat de aanleiding voor Real Time een commercial was die hem weer deed denken aan de videoclip van het nummer Subterranean Homesick Blues van Bob Dylan. Schaduwklok werd destijds in figuurlijke zin overschaduwd door Smoke, de deels verbrande en verkoalde houten meubels, die hem internationaal in de schijnwerpers

zetten. Baas ontwikkelde zelf het procedé om het verkoalde hout te impregneren met een synthetische hars, waardoor de meubels sterk genoeg zijn om erop te kunnen zitten zonder dat ze gaan afgeven. Met Smoke stond hij een jaar na zijn afstuderen op de tentoonstelling van de Design Academy tijdens de Salone del Mobile in Milaan. Daar werd zijn werk opgemerkt door de galeriehouder Murray Moss uit New York, die hem uitnodigde om vijftientig bekende designklassiekers met de gasbrander te lijf te gaan. Het project zette de Zigzag stoel van Rietveld, de Carlton kast van Sottsass en stoel Nr. 14 van Thonet in een ander licht. Dit vroege succes dwong Baas om zijn studio uit te breiden en te professionaliseren. In 2005 trok hij ontwerper Bas den Herder aan als partner en vormden zij de studio Baas & den Herder. De onderlinge taakverdeling is mooi vervat in hun achternamen; Baas heeft de creatieve leiding en levert de ideeën, Den Herder begeleidt de productie en is belast met de bedrijfsvoering. "De ideeën voor de projecten komen altijd van mij. Ik werk de ideeën niet tot in de details uit op papier of met de computer." Meestal maakt hij een klein model van karton dat het idee weergeeft. Daarmee gaan de mensen in de werkplaats aan de slag. "Het zijn allemaal creatieve jongens. Zodra een idee er is begint het een eigen leven te leiden in de werkplaats. In dat proces ben ik de regisseur. Ik denk dat mijn manier van werken anders is dan die van de meeste ontwerpers. Het is niet zo dat ik absoluut niet met de computer wil werken, maar zo werkt het voor mij het beste."

Onafhankelijk

Er zat aanvankelijk wel een bepaalde lijn in de projecten van Baas, maar die heeft hij losgelaten met Real Time. "Na Smoke kwam Clay, dat eenzelfde directheid heeft. Sculpt kun je weer zien als een volwassen versie van Clay. Voor mij is de drang om iets te maken wat er nog niet is belangrijk. Ik heb geen behoefte om een stijl te ontwikkelen. Sterker, ik ben er juist op uit om de aannames die mensen hebben over design, te bestrijden. Daarover gaat bijvoorbeeld Smoke. Ik vroeg me af waarom men zo negatief is ten aanzien van verbranden en wilde uitzoeken wat het zou kunnen toevoegen aan een product. Waarom zou je die designklassiekers nooit meer mogen aanraken?" Het met vuur bewerken van

de meubels moet dus niet opgevat worden als een daad van agressie of recalcitrantie, benadrukt Baas.

Tot nu toe voert hij zijn projecten in eigen beheer uit of werkt hij voor exclusieve merken als Skitsch en Established & Sons en galeries als Moss en Contrasts Gallery. "Het zijn bedrijven waar ik iets kan toevoegen met mijn producten." Hij verkeert nu in de positie dat bedrijven hem vragen vanwege zijn kritische houding. "Het is toch mooi dat ik via het Italiaanse merk Skitsch een servies met een wat knullige vormtaal kan verspreiden." Hij wil afstand houden van massaproducten, omdat deze er vaak alleen toe dienen om de machinerie van het ontwerpen en het produceren in gang te houden. "Ik zie veel producten die alleen zijn ontworpen omdat de rekeningen van de studio betaald moeten worden. Dan wordt er weer een stoeltje uitgepoept. Daarvoor wil ik mezelf behoeden en daarom werk ik meestal met freelancers. Ik wil zoveel mogelijk onafhankelijk van alles en iedereen opereren, want ik wil alle risico kunnen nemen. Dat is mijn kracht." Baas verwacht dan ook niet dat zijn bedrijf meer medewerkers zal gaan tellen dan de acht die hij nu heeft. Zijn drang naar authenticiteit leidt na veel experimenteren met materialen en technieken tot producten die vaak aan onvolmaaktheid refereren, maar zelf wel met een hoge mate van perfectie gemaakt zijn. "Ik wil communiceren door beelden. Een matige uitvoering van mijn producten zou ten koste gaan van de boodschap." •

In het Stedelijk Museum 's Hertogenbosch is t/m 24-5 de overzichtstentoonstelling Maarten Baas - Making Things Personal te zien.

sm-s.nl

Where There's Smoke, 2004

Favela stoel
ontwerp: Fernando Campana
en Humberto Campana,
productie: Moss,
foto: Maarten van Houten

“Waarom zou je design-
klassiekers nooit meer
mogen aanraken?”

Where There's Smoke, 2004

Zigzag stoel
ontwerp: Gerrit Rietveld,
productie: Moss,
foto: Maarten van Houten

Smoke kandelaar
productie: Moooi

Chaise longue
productie: Moss,
foto: Maarten van Houten

Smoke Burning Design Classics
foto's: Bas Princen

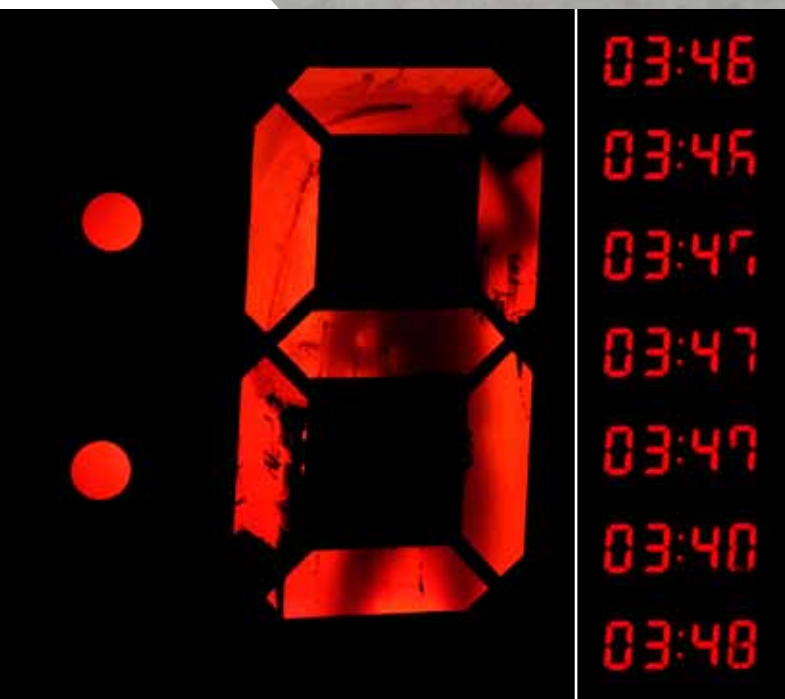

Real Time, 2009

boven:
Sweepersclock
foto: Ricardo sà da Costa

linksonder:
Analog Digital Clock
foto's: Ricardo sà da Costa

rechtsonder:
Zuiderzee Clock, 2009
Productie in opdracht
van het Zuiderzee Museum,
foto: Gerritjan Huinink

“Ik wil zoveel mogelijk onafhankelijk van alles en iedereen opereren, want ik wil alle risico kunnen nemen.”

The Chankley Bore, 2008
productie: Established & Sons,
foto: Kalpesh Lathigra

Serie meubels geïnspireerd op het nonsensgedicht 'Chankley Bore' van de Engelse kunstenaar Edward Lear.

Sculpt furniture, 2007

boven:
Sculpt kast en Sculpt stoel
Sculpt, kast gemaakt van plaatstaal en
walnootfineer.
foto: Maarten van Houten

Het ontwerp van de meubels in de serie Sculpt is gebaseerd op snel gemaakte, kleine schetsen. Maarten Baas heeft de spontaniteit en het primaire karakter van de schetsen direct vertaald in meubels.

“Zodra een idee er is begint het een eigen leven te leiden in de werkplaats. In dat proces ben ik de regisseur.”

Made in China, 2008
Monoblock tuinstoel
in hout uitgevoerd
foto: met dank aan Contrasts
Gallery, Sjanghai

Clay Furniture, 2006

Big Green Fan
productie: Studio Maarten Baas,
foto: Maarten van Houten

De Kwekerij, 2006
Underdogs & Überprodukte, een levende tentoonstelling over
nonverbale communicatie van ontwerper Maarten Baas en
theatermaker Joris van Midde (De Kwekerij), Mu Eindhoven

The Haphazard Harmony, 2009
Servies,
productie: Skitsch,
foto: Met dank aan Skitsch

Van kleine schetsen zijn met de hand PUR-schuim modellen van het serviesgoed gemaakt, die dienen voor de matrijs. Voor elk onderdeel van het servies zijn zes verschillende modellen gemaakt, waardoor eenvormigheid vermeden wordt.

Knuckle, 2000
Kaarsenhouder geschikt voor
kaarsen van divers formaat,
productie: Studio Maarten Baas

HEY, CHAIR, BE A BOOKSHELF!, 2005
Boekenkast samengesteld uit meubels die
zijn gekocht bij tweedehands winkels,
productie: Studio Maarten Baas,
foto: Maarten van Houten

“Voor mij is de drang om iets te maken wat er nog niet is belangrijk.”

Lindemann Dayan opdracht, 2009
Meubels gemaakt in opdracht
van de Collection Amalia
Dayan & Adam Lindemann,
foto: Frank Tielemans

Real Time, 2009

Grandfather Clock,
foto: Ricardo sà da Costa

Maarten Baas met Grandfather Clock,
foto: Lisa Klappe

Maarten Baas, Arnsberg (Du), 1978

Met ondermeer de smokeserie, in 2002 afgestudeerd aan de Design Academy Eindhoven. In 2005 startte de samenwerking met Bas den Herder die resulteerde in de oprichting van de studio Baas & den Herder. In 2009 werd Maarten Baas tijdens Design Miami uitgeroepen tot Designer of the Year. Werk van Maarten Baas is opgenomen in collecties in binnen- en buitenland en wordt met grote regelmaat getoond op tentoonstellingen en in publicaties.

maartenbaas.com